

Riktlinje för idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Dokumenttyp:	Riktlinje
Beslutad av:	Kommunstyrelsen
Antagen:	2025-09-25 § 138
Gäller för:	Karlskrona kommunkoncern
Ansvar för revidering:	Kommundirektör
Giltighetstid:	2025-10-01 – 2029-09-30
Ersätter:	Policy samt Riktlinje för idéburet offentligt partnerskap fastställda 2021-03-04 § 35

1. Inledning	2
2. Målsättning	3
3. Nulägesbeskrivning	4
4. Innehåll.....	5

1. Inledning

Ett idéburet offentligt partnerskap ska bygga på ett gemensamt samverkansbehov. Partnerskapet bygger på insikten om att det behövs flera perspektiv och flera olika typer av resurser för att lösa problem, framför allt mer komplexa problem.

De idéburna organisationernas kraft som aktörer med stark lokal förankring och roll som röstbärare är viktig utifrån principerna om demokrati, delaktighet och jämlikhet. Med idéburet offentligt partnerskap som modell för samverkan är det möjligt för kommunorganisationen att ta tillvara på de idéburna aktörernas unika roll, kunskap och erfarenhet och göra gemensamma kraftsamlingar för ett mer hållbart Karlskrona.

Partnerskap kan bland annat, men inte enbart, användas i verksamheter som arbetar för att motverka mäns våld mot kvinnor, stödja brottsoffer, förebygga hemlöshet, minska utsatthet hos EU-migranter, och i etableringsarbetet med nyanlända. Många befintliga partnerskap i Sverige idag rör olika former av välfärdstjänster.

2. Målsättning

Riktlinjen förtydligar handlingsutrymmet för kommunala nämnder och bolag som vill ingå ett idéburet offentligt partnerskap.

Riktlinjen sammanfattar och beskriver vad som är viktigt när avtal om idéburet offentligt partnerskap mellan Karlskrona kommun och idéburna organisationer tecknas. Riktlinjen är en vägledning för hur kommunen kan forma och utveckla samverkan genom partnerskap. Riktlinjen beskriver balansen mellan kommunens ansvar utifrån ett kommunpolitiskt perspektiv och de idéburna organisationernas roll som självständiga aktörer som drivs av egen värdegrund.

Riktlinjen ska vara ett stöd för nämnder/förvaltningar som vill teckna IOP med idéburna organisationer genom att ge en gemensam bild av vad IOP innebär för kommunen.

Traditionellt samverkar kommunen med idéburna organisationer främst på två sätt: genom att bevilja verksamhetsbidrag/normerande bidrag eller genom upphandlade tjänster. IOP handlar istället om samverkan genom partnerskap utan att använda verksamhetsbidrag eller upphandling av tjänst som finansieringsform.

3. Nulägesbeskrivning

Genom att analysera nulägesbilden, orsak och verkan är det möjligt att pröva nya lösningar för att förbättra situationen inom det specifika område som partnerskapet gäller. Eftersom idéburna organisationer ofta arbetar tillsammans med och för medborgarna, sitter de på värdefull kunskap om orsak och verkan. Erfarenheterna utifrån medborgarens fokus ska vara vägledande vid utformandet av förutsättningarna för IOP-avtal.

Idéburen och kommunal sektor har olika roller och förutsättningar att närma sig målgrupper, lyssna in problemformuleringar och åtgärda utmaningarna i det direkta arbetet med individen. Det gemensamma utvecklingsarbete som ett IOP-avtal ska generera bör ha samhällsförändringen i fokus och vara öppen för att olika tillvägagångssätt kan leda till det önskade resultatet.

Idéburna organisationer har möjlighet att prova sig fram och ibland vara mer flexibla än kommunen i sitt tillvägagångssätt för att möta de behov som finns. Det är därför viktigt att den idéburna organisationens självständighet och oberoende i relation till kommunen bevaras. Detta utan att kommunens ansvar urholkas. Båda parterna behöver vara införstådda i att IOP-avtal kan innebära att verksamhet utförs på andra sätt än det som hittills varit vanligast förekommande.

Den traditionella förvaltningsstyrningen kan komma att förändras inom det specifika område som IOP-avtalet reglerar. Detta behöver parterna vara trygga i och genom gemensam målsättning och uppföljning säkerställa att rätt saker görs på rätt sätt utifrån de behov och önskemål som finns.

4. Innehåll

De grundläggande förutsättningarna för att ingå idéburet offentligt partnerskap är att:

- Partnerskapet är ett samarbete mellan en eller flera offentliga aktörer och en eller flera idéburna aktörer.
- Det syftar till att uppnå ett gemensamt allmännyttigt mål.
- Såväl den offentliga som den idéburna aktören bidrar med resurser.

På sidan 7 återfinns ett schema över de överväganden som behöver göras inför ett eventuellt ingående av idéburet offentligt partnerskap.

Vägledning kring idéburet offentligt partnerskap finns i SOU 2019:56

IOP-avtal får i Karlskrona kommun ingås när

- Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan eller beslut, där de idéburna organisationerna särskilt nämns
- Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället
- Verksamheten inte kan ses som en del av det normerande föreningsbidraget
- Varken den offentliga organisationen eller den idéburna organisationen vill göra den idéburna organisationen till underleverantör, utan istället till en fri och självständig aktör
- Det inte finns en etablerad marknad eller en konkurrenssituation att vårda
- Bägge parter är med och finansierar verksamheten (med pengar eller andra insatser)
- Verksamheten inte detaljregleras för kommunens sida
- Verksamheten avses att drivas under en längre tid
- Verksamheten är kompetensenlig samt förenlig med enligt Kommunallagen (2017:725)

Avgränsningar

Ingåendet av ett IOP får inte innebära en anskaffning av en tjänst genom tilldelning av ett offentligt kontrakt. Är omständigheterna sådana att det i själva verket är fråga om att kommunen köper en tjänst genom tilldelning av ett offentligt kontrakt så är det inte ett partnerskap. I ett sådant fall ska upphandlingsregelverket tillämpas.

Skulle kommunen ingå ett idéburet offentligt partnerskap istället för att genomföra en upphandling enligt LOU förlorar kommunen möjligheten att kräva fullgörelse, eller rättelse av fel, men det är just detta som skiljer ett samverkansprojekt från ett kommersiellt avtal. Om kommunen ser att det finns behov av den typen av villkor är det inte lämpligt att ingå ett IOP utan något annat förfarande bör användas.

I en marknadssituation är det angeläget att partnerskapet tydliggörs i skrift och handling som en samfinansierad och ömsesidig samverkansrelation.

Samråd

Bedömningen av om ett IOP är förenligt med aktuella regler måste göras utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall.

Innan en nämnd eller ett bolag ingår ett avtal om IOP ska ett samråd med kommunjuristen och upphandlingschefen ske, för att säkerställa att de juridiska förutsättningarna för ett IOP-avtal är uppfyllda. Detta gäller även när avtal förlängs eller omförhandlas.

